

Konjunkturudvikling - Dansk økonomi

Bunden er nået, men det går kun langsomt opad

I løbet af de seneste måneder har en række positive tegn kunne spores i dansk økonomi. Ser man på et bredt udsnit af konjunkturindikatorer, er der imidlertid ingen tegn på, at dansk økonomi for alvor er på vej op i gear. I det lys forventer AE fortsat betydelige fald i beskæftigelsen i den kommende tid.

Stud.polit **Jeppe Druedahl**

8. oktober 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Vi har over de seneste måneder set en række positive tendenser i dansk økonomi. Forbrugertilliden (figur 1) og erhvervstilliden i industrien (figur 15) og serviceerhverve (figur 21) har således haft en klart opadgående tendens. Samtidig tyder intet imidlertid på, at dansk økonomi nu bare vil buldre derudad.
- Baggrunden for den stigende tillid er således tvetydig. Forbrugertilliden er hovedsagligt steget på baggrund af forbedrede forventninger til situationen om et år, mens forbrugerne har bevaret negativiteten med hensyn til den nuværende situation. De mest håndfaste indikatorer, detailomsætning (figur 2), bilsalget (figur 3) og dankortomsætning (figur 4), har således ikke vist tegn på bedring.
- Den opadgående erhvervstillid er ligeledes temmelig skrøbelig. I byggeriet er den endda fortsat nedad (figur 5). I industrien dækker opgangen i konjunkturbarometret over positive produktionsforventninger og mindre lagre, mens ordresituationen fortsat ligger uændret på et historisk lavt niveau (figur 17).
- Samlet set ser det altså ud til, at bunden er nået, men at der kun langsomt vil komme gang i dansk økonomi. Boligmarkedet er stadig tilsandet med fortsat lange/stigende liggetider (figur 12), samtidig med at både antallet af konkurser (figur 20) og tvangsauktioner (figur 10) fortsætter med at stige, og industriens produktion er fortsat faldende (figur 19).
- Dette slår også ud i beskæftigelsesforventningerne. For byggeri og anlæg og serviceerhverv har vi set små korrektioner, men for alle tre hovederhverv ligger niveauerne for beskæftigelsesindikatorerne stadig under niveauet for lavkonjunktoren i 2001-03 (figur 6, 16 og 22). Vi må således stadig forvente betydelige fald i beskæftigelsen fremover.

Privat forbrug

Figur 1. Forbrugertillidsindikatoren

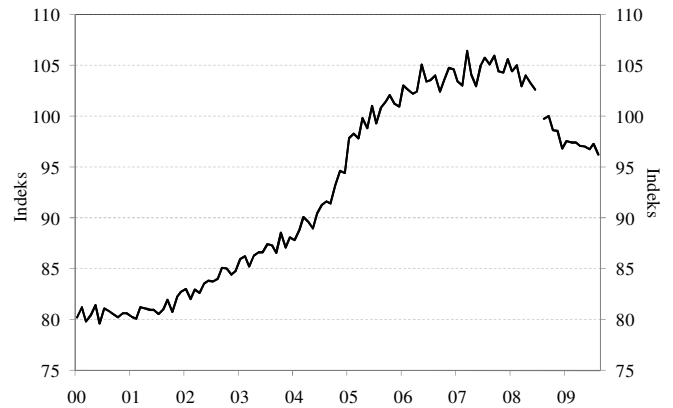
Forbrugertilliden bundede i oktober 2008 på -15,3 pct. enheder. Siden da har den været stigende, men er stadig negativt. I september nåede den op på -1,1 pct. enheder.

Anm. Sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/forv1.

Figur 2. Detailomsætningsindeks

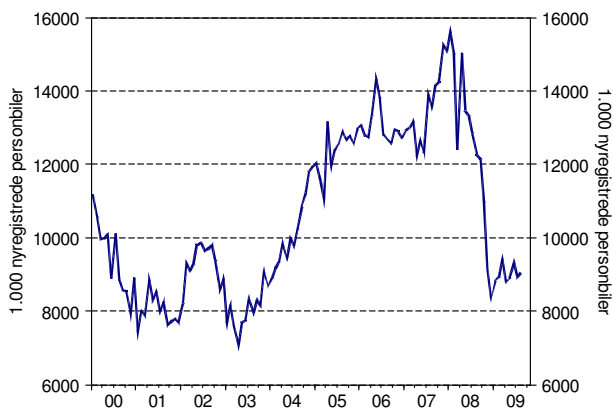
Efter en stigning i detailsalget i juli på 0,6 pct. faldt indekset igen i august måned 2009 med 1,1 pct. så vi er tilbage på indeks 96,2. August 2008 til august 2009 er detailsalget faldet 3,5 pct.

Anm. Sæsonkorrigeret mængdeindeks. Der er databrud i juli 2008.
Kilde: www.statistikbanken.dk/deta21.

Figur 3. Nyregistreringer af personbiler

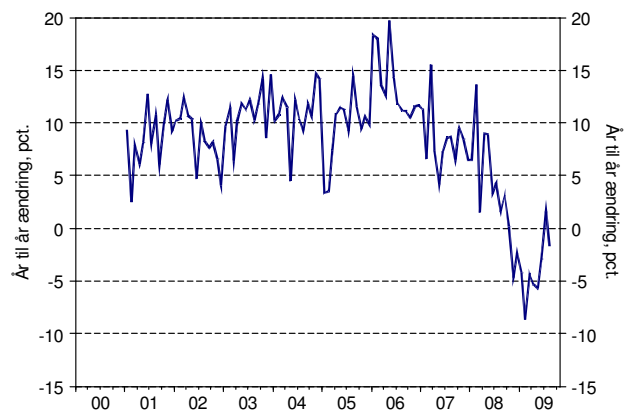
Efter et kraftigt fald i anden halvdel af 2008 har bilsalget nu stabiliseret sig på 8.000-9.000. Det er næsten en halvering sammenlignet med toppunktet i begyndelsen af 2008.

Anm.: Personbiler i husholdningerne, sæsonkorrigeret.
Kilde: <http://www.statistikbanken.dk/bil5>.

Figur 4. Dankortomsætningen

Fra november 2008 til juni 2009 lå dankortomsætningen fuldstændig underdrejet og i minus. I juli var år til år væksten i dankortomsætningen for første gang i ni måneder positiv. Det kan skyldes udbetalingen af SP-pengene. I august var år til år væksten igen negativ.

Anm. Sæsonkorrigeret.
Kilde: <http://www.dankort.dk>.

Bygge- og anlægssektoren

Figur 5. Konjunkturindikator, bygge og anlæg

Byggeriets konjunkturindikator fortsætter faldet fra det høje niveau i 2006 og har været negativt siden starten af 2008. Efter svage positive tendenser i forsommeren er indikatoren nu tilbage på historisk lave -49 pct.

Anm. Sammensat konjunkturindikator, sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/kbyg4.

Figur 6. Beskæftigelsesindikator for B&A

Efter en positiv tendens i forsommeren er beskæftigelsesindikatoren nu igen på vej nedad, selvom den med -33 pct. stadig ligger lidt over bundniveauet.

Anm.: Indikatoren afspejler virksomhedernes forventninger til de kommende tre måneder.
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Figur 7. Ordrebeholdning i bygge og anlæg

Ordrebeholdningen for bygge- og anlægssektoren – der er en indikator for den fremadrettede aktivitetsudvikling – er faldet kontinuerligt siden 2007 og ligger nu betydeligt under niveauet 2003. Renoveringspulje og fremrykkede offentlige investeringer kan ikke aflæses i tallene.

Kilde: Kilde: www.statistikbanken.dk/baro7 og AE.

Figur 8. Mangel på arbejdskraft i B&A

Figur 8 viser, at andelen af bygge- og anlægsvirksomheder, der melder om produktionsbegrænsninger, er faldet fra det rekordhøje niveau i starten af 2006 på over 40 pct. til 0 pct.

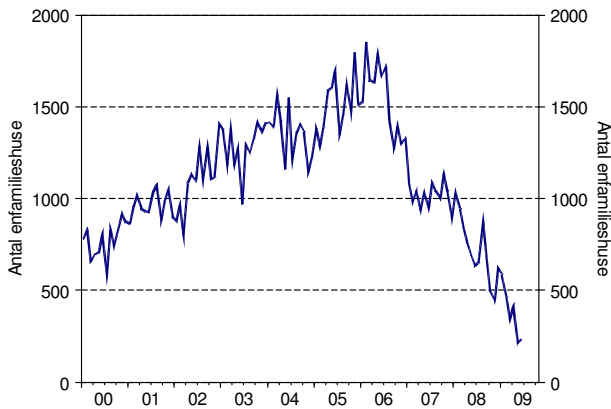

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af virksomhederne i konjunkturbarometret, der svarer, at de har fået begrænset produktionen sfa. arbejdskraftmangel.
Kilde: Danmarks Statistik og AE (sæsonkorrektion).

Bygge- og anlægssektoren (fortsat)

Figur 9. Påbegyndt boligbyggeri

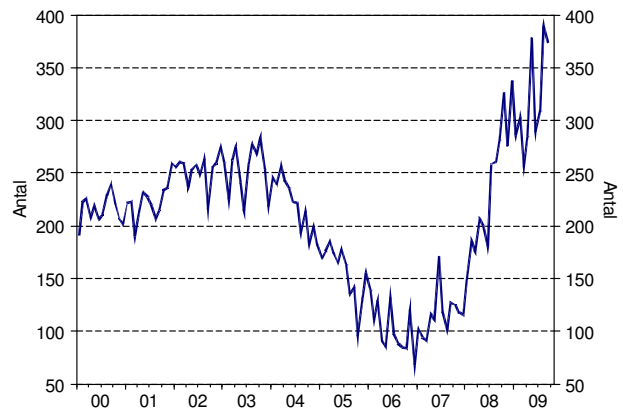
Det påbegyndte boligbyggeri er styrtdykket fra toppunktet i starten af 2006. Faldet afbøjede en smule mod slutningen af 2007, men er herefter fortsat. Samlet er det påbegyndte boligbyggeri nu kun godt en ottendedel af, hvad det var i toppunktet.

Anm.: Sæsonkorrigeret. Korrigeret for forsinkede indberetninger.
Kilde: Statistikbanken og AE.

Figur 10. Tvangsauktioner

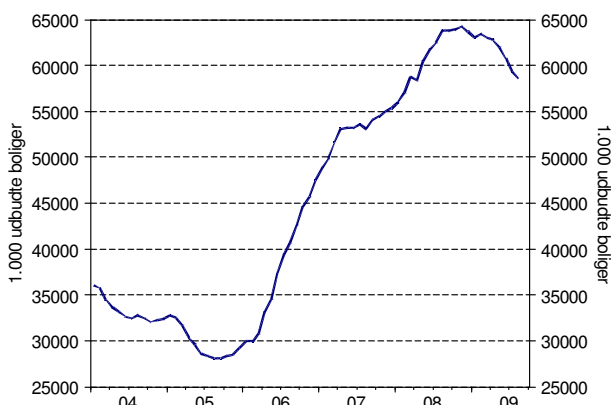
I september 2009 var der 374 tvangsauktioner (sæsonkorrigeret), hvilket er mere end fem gange så mange som i bundpunktet i 2006.

Anm.: Sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/tvang1.

Figur 11. Udbudte boliger

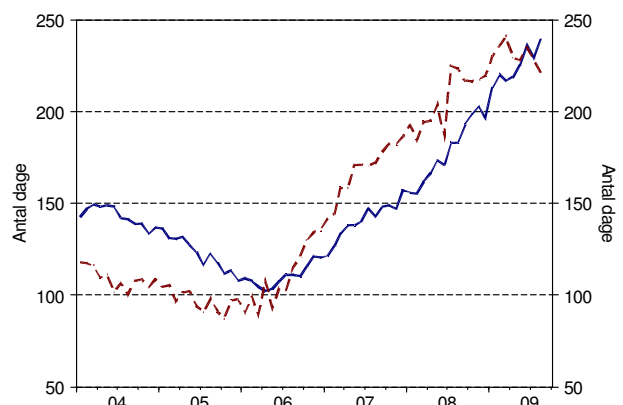
Det ser ud til, at mængden af udbudte boliger toppede på 65.000. I august var der 58.500 udbudte boliger på internettet. Udviklingen kan dog skyldes, at mange huse slet ikke sættes til salg, selvom ejerne egentlig gerne vil sælge.

Anm.: Parcel- og rækkehuse og ejerlejligheder og fritidshuse i alt. Sæsonkorrigeret.
Kilde: Realkreditrådet (www.rkr.dk) og AE.

Figur 12. Liggetider på boliger

Liggetiden for parcel- og rækkehuse (stiplet) er faldet svagt de seneste måneder og ligger nu på 221 dage. Liggetiden for ejerlejligheder (fuldt optrukken) er fortsat opadgående og ligger nu 240 på dage. Samlet vidner udviklingen om et fortsat tilsandet boligmarked.

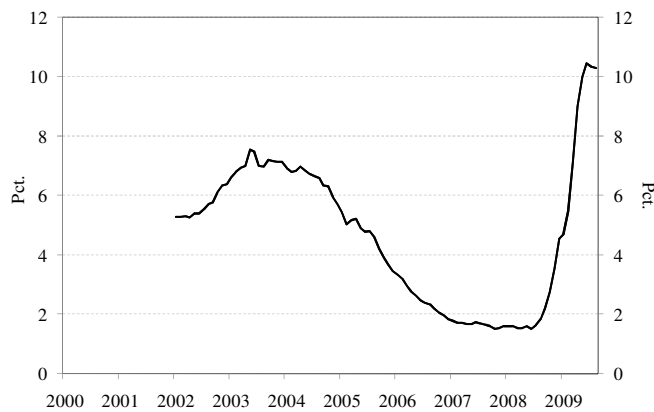

Kilde: Sæsonkorrigeret. Realkreditrådet (www.rkr.dk) og AE.

Bygge- og anlægssektoren (fortsat)

Figur 14. Arbejdsløshed i bygge- og anlægssektoren, 2006-2009

Arbejdsløsheden for de a-kasser, der traditionelt er tilknyttet bygge- og anlægssektoren, er steget eksplosivt det seneste år og ligger nu på 10,3 pct. Over sommeren har der været et lille fald i ledigheden, men alt påpeger på, at ledigheden vil begynde at stige igen.

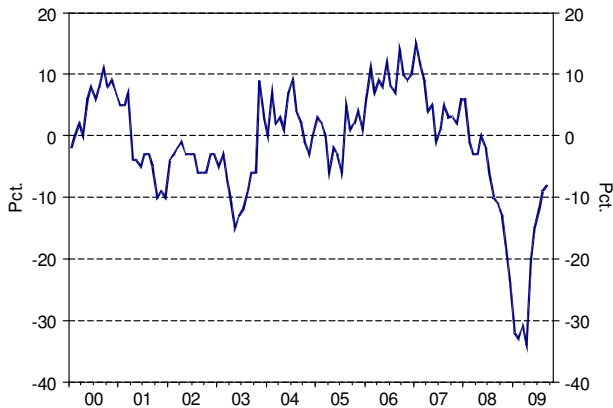
Anm.: Dækker over Byggefagenes a-kasse (tidl. Blik og rør samt malerfaget og maritime), El-faget og Træ-Industri-Byg. Tallene for de seneste 6 måneder er foreløbige. Disse er korrigeret for den forskel, der var mellem de foreløbige og endelige tal i samme måned året før.

Kilde: AE (sæsonkorrektion og korrektion) pba. Danmarks Statistik.

Industrien

Figur 15. Konjunkturindikator, industri

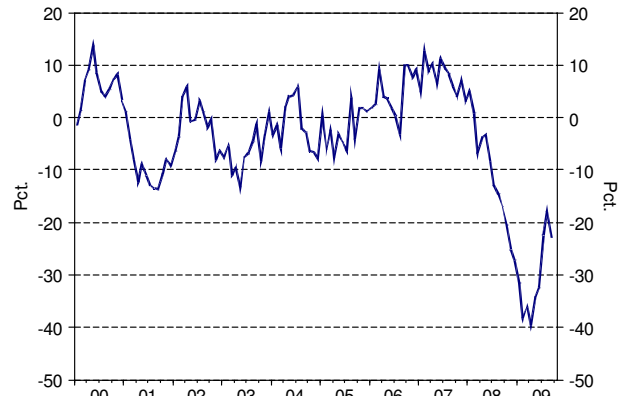
Industriens konjunkturindikator er steget de sidste måneder siden bunden i februar-april 2009. Indikatoren er dog stadig negativ. I september lå den på -8 pct.

Anm. S sammensat konjunkturindikator, sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/baro8.

Figur 16. Beskæftigelsesindikator, industri

Beskæftigelsesindikatoren er steget lidt siden bunden i april 2009. Beskæftigelsesindikatoren er dog stadig historisk lav og lå i september på -23 pct.

Anm.: Som figur 6.
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Figur 17. Ordrebeholdning, industri

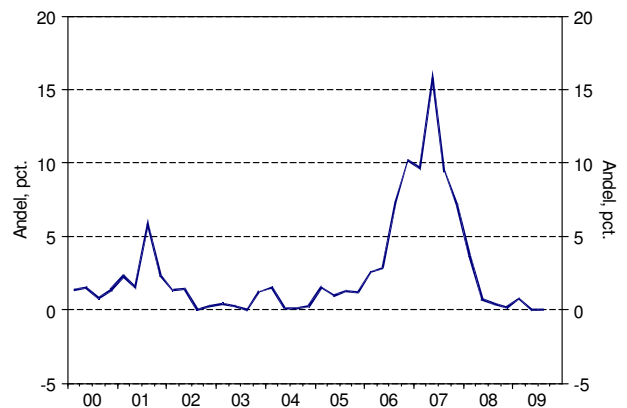
Ordrebeholdningen i industrien er faldet kraftigt siden midten af 2007. Udviklingen er især drevet af eksportordrerne. Den har ligget stabilt de seneste måneder på et historisk lavt niveau men med en svagt opadgående tendens.

Anm.: Sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/baro7 og AE.

Figur 18. Arbejdskraftmangel-indikator

Andelen af industrivirksomheder, der melder om mangel på arbejdskraft, er faldet tilbage fra det rekordhøje niveau i starten af 2007 til nul. Der viser, at der ikke er mangel på arbejdskraft i industrien længere.

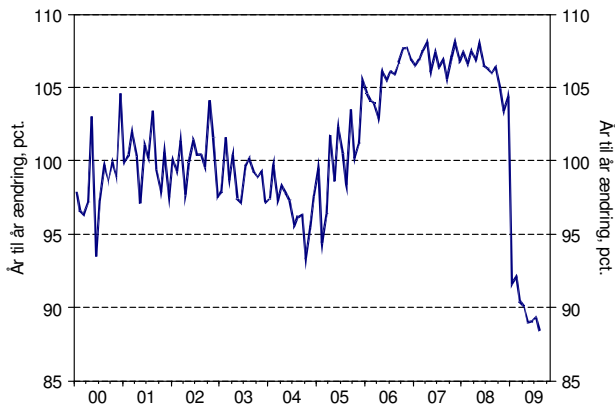

Anm.: Som figur 8.
Kilde: Danmarks Statistik og AE (sæsonkorrektion).

Industrien (fortsat)

Figur 19. Produktionsindeks, industri

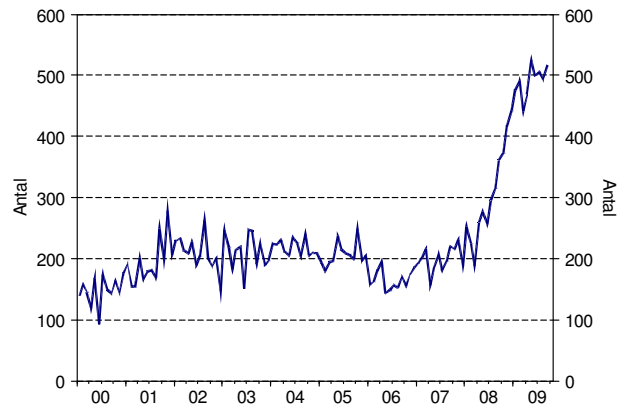
Industriens produktionsindeks er faldet meget kraftigt det sidste halvandet år, og især omkring årsskiftet. Faldet fortsætter og industriproduktionen ligger nu 18,2 pct. under niveauet i toppunktet i slutningen af 2007

Anm. Sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/prod01.

Figur 20. Konkurser

I juli 2009 var der 517 (sæsonkorrigeret) konkurser mod 361 konkurser samme tidspunkt sidste år, hvilket er langt højere end under den seneste lavkonjunktur.

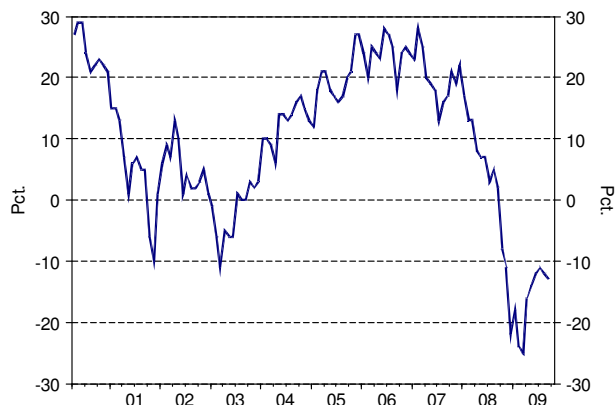

Anm.: Sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/konk2.

Privat service

Figur 21. Konjunkturindikator, privat service

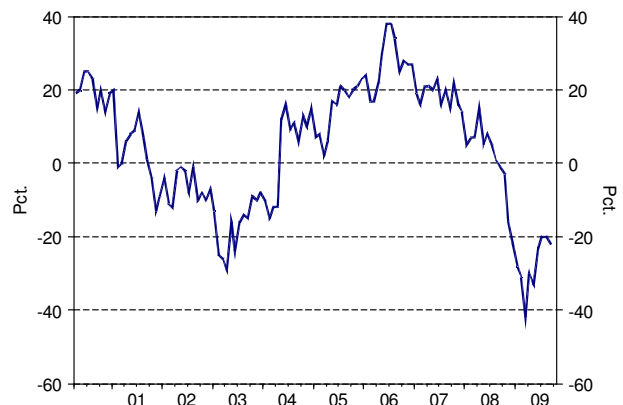
Konjunkturindikatoren for de private serviceerhverv er steget noget siden bunden i marts 2009, men ligger stadig på et historisk lavt niveau. I september faldt den lidt igen og ligger nu på -13 pct.

Anm. Sammensat konjunkturindikator, sæsonkorrigeret.
Kilde: www.statistikbanken.dk/kserv3.

Figur 22. Beskæftigelsesindikator, privat service

Beskæftigelsesindikatoren for privat service har været negativ siden begyndelsen af 2008. Niveauet er på trods af de seneste måneders stigning stadig under lavkonjunktureren i 2001-03. I september faldt den lidt igen og ligger nu på -23 pct.

Anm.: Som figur 6.
Kilde: Danmarks Statistik og AE.